

Sygn. akt IV Pa 28/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Renata Stańczak/spr/

Sędziowie: ./.

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2021r. w Rybniku

sprawy z powództwa **B. K./K./**

przeciwko (...)Szkole Podstawowej (...)w R.

o ustalenie

na skutek apelacji powódki B. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu -Zdroju IV Wydziału Pracy

z dnia 17 marca 2021 r. sygn. akt IV P 131/20

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,**
- 2. oddala apelację w pozostałej części,**
- 3. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sędzia Renata Stańczak

Sygn. akt IV Pa 28/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19.11.2020 roku powódka B. K. wniosła pozew o ustalenie, że przysługuje jej urlop dla poratowania zdrowia, o którym mowa w art. 73 ust. 1 Karty Nauczyciela, na okres od dnia 01.09.2020 roku do 30.06.2021 roku, przyznany Decyzją(...) Szkoły Podstawowej nr (...) w R. z dnia 08.07.2020 roku, a odwołanie z tego urlopu mocą oświadczenia zawartego w piśmie z dnia 09.11.2020 roku jest nieważne. Powódka wniosła również o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że pracuje jako nauczyciel o ogólnym stażu pracy wynoszącym ponad 33 lata, przy czym powódka nie miała przerw w zatrudnieniu. Pismem z dnia 19.06.2020 roku powódka wystąpiła do pozwanego z wnioskiem o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia. Na mocy orzeczenia lekarskiego nr 1/7/2020 z dnia 07.07.2020 roku uprawniony lekarz orzekł o spełnieniu wymagań zdrowotnych w stosunku do B. K. uzasadniających udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia w okresie od 01.09.2020 roku do 30.06.2021 roku. Powódka podała, że jest radną – członkiem Rady Miejskiej w R., wybraną w wyborach samorządu gminnego, które odbyły się w 2018 roku. Powódka B. K. objęła mandat radnego Rady Miejskiej w R. i wykonuje mandat radnego w ramach kadencji 2018-2023. Z tytułu pełnienia funkcji radnego powódka B. K. otrzymuje dietę w wysokości ustalonej przez Radę Miejską w R.. Okoliczność, iż powódka jest członkiem Rady Miejskiej w R. oraz otrzymuje dietę radnego były okolicznościami znanymi pozwanemu i są bezsporne w sprawie. Powódka w dniu 10.11.2020 roku otrzymała od pozwanego pismo datowane na dzień 09.11.2020 roku w odwołaniu z urlopu dla poratowania zdrowia ze wskazaniem obowiązku podjęcia zadań i obowiązków w szkole w dniu 01 grudnia 2020 roku. W oświadczeniu o odwołaniu z urlopu dla poratowania zdrowia pozwany podał, iż bezpośrednią przyczyną odwołania z urlopu dla poratowania zdrowia jest wykonywanie funkcji radnego i pobieranie diety z tego tytułu. Powódka zaprzeczyła, aby istniały okoliczności uzasadniające prawnie skuteczne odwołanie przyznanego jej urlopu dla poratowania zdrowia, albowiem powódka nie podjęła innej działalności zarobkowej i nie zostały wypełnione przesłanki prawne uzasadniające odwołanie z urlopu dla poratowania zdrowia. Powódka zaprzeczyła, aby istniały okoliczności uzasadniające prawnie skuteczne odwołanie przyznanego jej urlopu dla poratowania zdrowia przewidzianego w art. 73 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwana Sportowa Szkoła Podstawowa nr (...) im. (...) w R. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania wg. norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podała, że powódka korzystając z urlopu dla poratowania zdrowia wykonuje jednocześnie funkcję radnej Rady Miejskiej w R. i pobiera z tego

tytułu diety. W okresie od 01 września do 09 listopada 2020 roku powódka uczestniczyła w 2 sesjach, posiedzeniach komisji, wystosowała pisma w związku z wykonywaniem swojej funkcji. W związku z powyższym dyrektor pozwanej szkoły złożył powódce oświadczenie o odwołaniu z urlopu dla poratowania zdrowia. Szczegółowe zaangażowanie powódki jako radnej w okresie od 01 września do 30 listopada 2020 roku potwierdza pismo Burmistrza R. z dnia 04 grudnia 2020 roku. Pozwana wskazała, że obecnie powódka po przedłożeniu orzeczenia lekarskiego o zdolności do pracy na stanowisku nauczyciela na okres do 19 listopada 2023 roku podjęła obowiązki nauczyciela w pozwanej szkole. Pozwana przyznała, że w dniu 17 listopada 2020 roku otrzymała wniosek od powódki o cofnięcie na piśmie oświadczenia o odwołaniu z urlopu dla poratowania zdrowia. Pozwany w określonym terminie udzielił odpowiedzi na to wezwanie. Pozew wpłynął do sądu w dniu 19 listopada 2020 roku, a więc jak wskazała pozwana w dniu poprzedzającym ostateczny termin na wykonanie cofnięcia oświadczenia o odwołaniu urlopu dla poratowania zdrowia.

Wyrokiem z dnia 17 marca 2021 roku w sprawie IVP 131/20 Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju Wydział IV Pracy oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Powódka pozostaje zatrudniona w pozwanej szkole od dnia 01 września 1987 roku.

Pismem z dnia 19.06.2020 roku powódka złożyła wniosek o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia na podstawie art. 73 ust. 10a ustawy z 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela.

Orzeczeniem lekarskim nr 1/7/2020 wydanym przez Poradnię Medycyny Pracy w R. w dniu 07.07.2020 roku - orzeczono, iż powódka wymaga udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia w okresie od 01.09.2020 roku do 30.06.2021 roku

Decyzją Dyrektora Szkoły Podstawowej nr (...) w R. z dnia 08.07.2020 roku udzielono powódce B. K. urlopu dla poratowania zdrowia na okres od 01.09.2020 roku do 30.06.2021 roku.

Pismem z dnia 09.11.2020 roku Dyrektor Szkoły Podstawowej nr (...) w R. odwołał powódkę z urlopu dla poratowania zdrowia udzielonego pismem z dnia 08 lipca 2020 roku na okres od 01.09.2020 roku do 30.06.2021 roku. Jako bezpośrednią przyczynę wskazano podjęcie innej działalności zarobkowej, która stoi w sprzeczności z art. 73 ust. 7 Karty Nauczyciela tj. wykonywanie funkcji radnego i pobieranie diety z tego tytułu. Jednocześnie Dyrektor Szkoły zobowiązał powódkę do podjęcia zadań i obowiązków w szkole z dniem 01 grudnia 2020 roku. Powódka odebrała pismo w dniu 10.11.2020 roku.

Pismem z dnia 16 listopada 2020 roku powódka B. K. zwróciła się do Dyrektora Szkoły Podstawowej nr (...) w R. o cofnięcie na piśmie oświadczenia o odwołaniu z urlopu dla poratowania zdrowia. W odpowiedzi pismem z dnia 18.11.2020 roku Dyrektor Szkoły Podstawowej nr (...) w R. udzielił odpowiedzi odmownej.

Sąd Rejonowy ustalił nadto, że powódka B. K. w okresie od 01 września 2020 roku do 30 listopada 2020 roku pełniła funkcję radnej Rady Miejskiej w R. i otrzymywała dietę w wysokości 920 zł miesięcznie. Powódka uczestniczyła w posiedzeniach Rady Miejskiej w dniach: 28.09.2020 roku, 29.09.2020 roku, 19.10.2020 roku, 26.10.2020 roku, 27.10.2020 roku, 23.11.2020 roku, 24.11.2020 roku, 26.11.2020 roku, 30.11.2020 roku.

W dniach 10.09.2020 roku, 02.11.2020 roku, 13.11.2020 roku, 27.11.2020 roku – złożyła pisma.

Powódka w Radzie Miejskiej pełni funkcję radnej od 2018 roku. Powódka zasiada w Komisji Budżetowej i Komisji Rewizyjnej. Powódka przyznała, że bardzo dużo czasu poświęca na pełnienie funkcji radnej, posiedzenia trwają bowiem 4-5 godzin. Posiedzenia Komisji Rewizyjnej odbywają się raz w miesiącu, natomiast Komisji Budżetowej nawet 3 razy w miesiącu. Powódka na posiedzenia przyjeżdża samochodem. Od miejsca zamieszkania do budynku w którym odbywają się sesje rady Miejskiej dzieli ją odległość około 1,5 km. Powódka nie zwracała się o rezygnację z diety radnego.

Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie przywołanych dowodów. Dowody z dokumentów, jaki z kopii dokumentów, uznał za w pełni wiarygodne, jako że nie były kwestionowane przez strony postępowania, a ich prawdziwość nie budziła wątpliwości.

Sąd I instancji wskazał, że oparł się na dowodzie z przesłuchania powódki tylko w tym zakresie w jakim jej zeznania były jasne, precyzyjne, logiczne oraz korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Do dowodu z przesłuchania stron należy podejść z dużą dozą ostrożności, zwłaszcza gdy ich zeznania są wewnętrznie sprzeczne i alogiczne, albowiem strony są co do zasady osobami zainteresowanymi w rozstrzygnięciu sprawy. Informacje uzyskane od stron należy zatem ocenić przez pryzmat pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W takim świetle zeznania powódki Sąd I instancji uznał za niewiarygodne w części dotyczącej uznania przez dyrektora pozwanej stanowiska, że dieta radnego nie jest zarobkiem, jak również co do kosztów ponoszonych z pełnieniem funkcji radnego. Odnośnie utwierdzenia powódki przez dyrektora pozwanej co do faktu, iż dieta nie jest zarobkiem, Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż w pozwie powódka inaczej przedstawiała tą sytuację, a mianowicie wskazywała tylko, że organ szkoły wiedział, że jest radną i pobiera dietę. Powódka nie wspominała o jakoby korzystnej dla niej już wówczas interpretacji. Nie jest to też wiarygodne w świetle zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, aby powódka tak doskonale pamiętała słowa wypowiedziane przez dyrektora, a po drugie aby dyrektor pozwanej miała się już na tym etapie deklarować co do swojej wykładni, podczas gdy robić tego w żadnej mierze nie musiała. Odnośnie zaś kwestii kosztów powódki jej zeznania są całkowicie gołosłowne i niezgodne z doświadczeniem życiowym. Powódka nie potrafiła podać czy ma stały abonament za Internet i telefon czy też nie (a

standardem jest stały abonament), a jednocześnie podaje koszty z tym związane jako koszty sprawowania mandatu. Wskazuje to na ukierunkowanie powódki na wykazanie jakiś kosztów tak, aby uzasadnić przyjętą przez siebie tezę.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta nauczyciela nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu nieprzerwanie co najmniej 7 lat w szkole w wymiarze nie niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia:

1) w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia:

a) choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub

b) choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy odgrywają istotną rolę, lub

2) na leczenie uzdrowskie lub rehabilitację uzdrowską

- w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku.

Stosownie zaś do ust. 2 w/w artykułu w okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor szkoły odwołuje nauczyciela z urlopu, określając termin, w którym nauczyciel obowiązany jest do powrotu do pracy.

W uchwale z dnia 7 lipca 2005 roku II PZP 5/05 Sąd Najwyższy wskazał, że podstawą odwołania nauczyciela z urlopu dla poratowania zdrowia może być również kontynuowanie zatrudnienia na podstawie stosunku pracy lub wykonywanie innej działalności zarobkowej rozpoczętych przed udzieleniem tego urlopu (art. 73 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, jednolity tekst: Dz. U. z 2003 roku Nr 118, poz. 1112 ze zm.). Z rzeczonym stanowiskiem Sądu Najwyższego należy się zgodzić kierując się nie tylko i wyłącznie autorytetem Sądu Najwyższego, ale przed wszystkim trafnością zawartego tam rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy jasno wskazuje w uzasadnieniu w/w uchwały, iż trudno byłoby przyjąć, że o ile każde nawiązanie stosunku pracy lub podjęcie innej działalności zarobkowej w okresie przebywania na urlopie uzasadnia odwołanie nauczyciela z urlopu, to nie powoduje takich skutków żadne zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadzenie innej działalności zarobkowej podjęte przed rozpoczęciem urlopu, niezależnie od ich charakteru. Pozostawałoby to w oczywistej sprzeczności z celem urlopu dla poratowania zdrowia i wykładnią art. 73 ust. 7 Karty Nauczyciela dopuszczająca takie jego rozumienie byłaby nie do przyjęcia. Dalej Sąd Najwyższy wskazuje, że wniosek o celowym zastrzeżeniu przez ustawodawcę warunków korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia znajduje dalsze potwierdzenie w nowym przepisie art. 73 ust. 5, stabilizującym sytuację materialną nauczyciela w okresie korzystania z urlopu. Zgodnie z tym przepisem nauczyciel w okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia zachowuje prawo do miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych, o których mowa w art. 54.

W wyroku z dnia 23 października 2019 roku sygn. akt I PK 238/18 Sąd Najwyższy wskazuje, że choć urlop dla poratowania zdrowia jest instytucją prawa pracy, to jego cel jest podobny do zwolnienia lekarskiego, które jest udzielane pracownikowi w celu przeprowadzenia leczenia i odzyskania zdolności do pracy, z tą różnicą, że odsunięcie nauczyciela od pracy w okresie urlopu dla poratowania zdrowia ma na celu nie odzyskanie

zdolności do pracy, lecz niedopuszczenie do powstania takiej niezdolności. W obu przypadkach - urlopu dla poratowania zdrowia i zwolnienia lekarskiego (w okresie zasiłkowym) - korzystająca z nich osoba ma uprawnienia do świadczeń finansowych. W pierwszym przypadku od pracodawcy (szkoły), w drugim - od pracodawcy i (w przeważającej części) z ubezpieczeń społecznych. Tak więc można przyjąć, że uprawnienia do zwolnienia od pracy w obu tych przypadkach mają podobny charakter, to jest służą poprawie stanu zdrowia. W konsekwencji uprawnione jest poszukiwanie analogii między przesłanką pozbawiającą prawa do urlopu dla poratowania zdrowia polegającą na "wykonywaniu działalności zarobkowej", a przesłanką utraty prawa do zasiłku chorobowego w postaci

"wykonywania pracy zarobkowej." Pojęcie pracy zarobkowej z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej było przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Ogólnie rzecz ujmując, Sąd Najwyższy przyjmuje, że pracą zarobkową na gruncie tego przepisu jest aktywność ludzka, która zmierza do uzyskania zarobku, chodzi więc nie tylko o czynności, które przynoszą ubezpieczonemu bezpośrednią korzyść majątkową w postaci środków pieniężnych otrzymywanych wprost za wykonanie tych czynności, ale także te, które wiążą się z perspektywą otrzymania korzyści majątkowych. Przejawia się ona w wykonywaniu pracy w potocznym tego słowa znaczeniu, a więc wykonywaniu osobiście czynności na podstawie różnych stosunków prawnych - stosunku pracy, stosunków o charakterze cywilnoprawnym, a także w ramach prowadzonej własnej działalności gospodarczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04, OSP 2006 nr 4, poz. 43 i powołane w jego uzasadnieniu orzecznictwo).

Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, iż społeczne pełnienie funkcji radnego nie sprzeciwia się ujęciu jego czynności jako pracy, albowiem jest to po prostu praca społeczna.

Dalej Sąd Rejonowy stwierdza, że niechybnie pełnienie funkcji radnego jest aktywnością ludzką polegającą na wykonywaniu pracy w potocznym tego słowa znaczeniu (jako choćby wysiłek intelektualny). Pełnienie funkcji radnego polega na wykonywaniu osobiście szeregu czynności na podstawie stosunku prawnego z wyboru. Z pełnieniem rzeczony funkcji i wykonywaniem pracy społecznej wiąże się w przypadku powódki dieta jako ekwiwalenty za utracony, w związku z wykonywaniem funkcji radnego, czas i zarobek, jak zresztą potwierdza sama powódka (wskazując, że jest to ekwiwalent poniesionych kosztów i utraconych korzyści). Stanowisko takie utrwalone jest w orzecznictwie sądów administracyjnych i tak w wyroku z dnia 25 lutego 2020 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał, że dieta stanowi rekompensatę za utracone przez radnego zarobki, a zatem nie jest świadczeniem pracowniczym. Tym samym przyjąć należy, że art. 25 ust. 4 u.s.g. zawiera upoważnienie dla organu stanowiącego gminy do sprecyzowania reguł (zasad), na jakich przysługiwać będzie rekompensata (wyrównanie wydatków i strat) w związku z wykonywaniem mandatu radnego. Dalej w uzasadnieniu w/w wyroku Sąd Administracyjny w Warszawie wskazuje na charakter diety, jako ekwiwalentu utraconych korzyści, jakich radny nie uzyskuje w związku z wykonywaniem mandatu.

Przez pojęcie "dieta" należy rozumieć pieniądze przeznaczone na koszty utrzymania pracownika w podróży służbowej, a także wynagrodzenie dzienne dla ludzi pełniących funkcje społeczne, np. parlamentarzystów, radnych (por. "Uniwersalny słownik języka polskiego" pod red. St. Dubisza, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2003, t. 1, s. 612).

W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 21 lipca 2015 roku w sprawie o sygn. akt II SA/Op 177/15 zwrócono uwagę, że skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady, to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zakresem regulacji uchwały, podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie, winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący rady, wiceprzewodniczący rady czy radny, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter ryczałtu miesięcznego, przez co traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji.

W warunkach niniejszej sprawy powódka w okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej (także jak wskazano wyżej kontynuować podjętej działalności). Skoro zatem powódka nie może w żaden sposób zarobkować i otrzymuje za to wynagrodzenie pomimo nie świadczenia pracy, to nie ma po jej stronie żadnych utraconych korzyści, jakich nie uzyskuje w związku z wykonywaniem mandatu. Powódka w tym okresie nie traci i nie może stracić żadnych zarobków w związku ze sprawowaniem funkcji radnego, co ma jej skompensować dieta, ponieważ z uwagi na fakt przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia i tak nie może takich korzyści w rzeczonym okresie uzyskać. Czymże zatem dla powódki będzie dieta radnego? Dieta dla powódki, jak wskazano to w powyższym wyroku przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Powódka bowiem i tak nie utraci żadnych

zarobków, jak również powódka nie ma w istocie żadnych kosztów związanych z pełnieniem tej funkcji, które to koszty dieta miałaby rekompensować. Powódka mieszka bardzo blisko siedziby Rady Miasta, a kwestie opłat za telefon i Internet są w istocie wyimaginowane przez powódkę (wszak nawet nie wie ona czy je ponosi, gdyż nie wie jaki ma abonament). Tym samym w warunkach niniejszej sprawy, przy rozpatrzeniu indywidualnej sytuacji powódki, dieta taka przybierze w rzeczywistości postać wynagrodzenia za wykonywanie pracy, z tym że społecznej. Dieta dla powódki, w tej konkretnej sytuacji (niemożność zarobkowania) straciła bowiem swój kompensacyjny charakter. Przy czym powódka mogła zrzec się przedmiotowej diety, czego nie zrobiła. Organ nie jest władny antycypować i odmawiać prawa do urlopu dla poratowania zdrowia przed ustaleniem okoliczności, że powódka w trakcie urlopu przedmiotową dietę nadal pobiera. Zatem wywody powódki odnośnie udzielenia zgody pomimo wiedzy organu o pełnieniu funkcji radnej są całkowicie niezasadne. Dyrektor szkoły nie ma bowiem na tym etapie jeszcze prawa powołując się na sam fakt pełnienia funkcji odmówić prawa do przedmiotowego urlopu. Uprawnia go do tego dopiero stwierdzenie, że pracownik podejmuje działalność zarobkową. W przypadku powódki taką działalnością będzie zaś wykonywanie pracy, choć społecznej, to jednak za wynagrodzeniem pod postacią diety, która to jednak w przypadku powódki straci swój kompensacyjny charakter.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze wyżej przytoczone przepisy prawa, Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzekł na zasadzie art. 98 par. 1 kpc statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, która oznacza, że strona, która sprawę przegrała, zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu. Przegrywającym jest powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione, lub pozwany, którego obrona okazała się nieskuteczna. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę prowadzenia procesu oraz czy uległa ona co do istoty, czy tylko formalnie. W przedmiotowej sprawie przegrany jest powódka, gdyż żądanie pozwu w stosunku do tego pozwanego zostało w całości oddalone.

Apelację od wyroku wniosła powódka skarżąc wyrok w całości wnosząc o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że powódce przysługuje urlop dla poratowania zdrowia na okres od 1 września 2020r. do 30 czerwca 2021 r., przyznany decyzją Dyrektora (...) Szkoły Podstawowej nr (...) w R. z 8 lipca 2020r., a odwołanie z tego urlopu, mocą oświadczenia z 9 listopada 2020r., jest nieważne,

- względnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ubezpieczona w apelacji złożyła także wniosek, na mocy art. 390 kpc, o przedstawienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości w sprawie, a dotyczącego ustalenia, czy wykonywanie przez nauczyciela, korzystającego z urlopu dla poratowania zdrowia, mandatu radnego i otrzymywanie z tego tytułu diety, stanowi działalność zarobkową, o której mowa w art. 73 ust. 7 Karty- Nauczyciela, skutkującą odwołanie go z tego urlopu.

Powódka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 73 ust. 7 Karty Nauczyciela poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż pełnienie funkcji radnego stanowi „działalność zarobkową” powodującą odwołanie nauczyciela z urlopu dla poratowania zdrowia, podczas gdy:

a) pełnienie funkcji radnego w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nie może być uznane za pracę zarobkową w rozumieniu art. 73 ust. 7 ustawy Karta Nauczyciela oraz art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, gdyż uczestnictwo ubezpieczonego, będącego radnym gminy w posiedzeniach komisji rady lub sesjach rady miejskiej, za które otrzymuje diety, ma charakter społeczny i podyktowany jest potrzebą realizacji zadań samorządu terytorialnego, a nie charakter zarobkowy,

b) dokonując wykładni pojęcia „działalności zarobkowej”, o której mowa w art. 73 ust. 7 ustawy Karta Nauczyciela, należy przyjąć, że na zasadzie analogii działalność ta podobnie jak „działalność zarobkowa”. o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 3 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, musi stanowić tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającym prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby, zaś sprawowanie mandatu radnego takim tytułem nie jest,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 18^{3b} § 1 Kodeksu pracy poprzez jego nieuwzględnienie, w sytuacji, w której odwołanie nauczyciela z urlopu dla poratowania zdrowia, który w czasie jego trwania sprawuje mandat radnego, stanowi przejaw naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu, z uwagi na zróżnicowanie sytuacji pracownika, który pełni funkcję społeczną – radnego, a którego skutkiem jest uniemożliwienie skorzystania temu pracownikowi ze świadczeń związanych z pracą – urlopu dla poratowania zdrowia,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym poprzez jego niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, iż dieta ma charakter zarobkowy, podczas gdy dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji społecznej,

4. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez wybiórczą i dowolną interpretację zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na:

a) przyjęciu, iż społeczne pełnienie funkcji radnego nie sprzeciwia się ujęciu jego czynności jako pracy, albowiem jest to po prostu praca społeczna, zaś pełnienie funkcji radnego jest aktywnością ludzką polegającą na wykonywaniu pracy, podczas gdy radny wykonuje określone czynności na podstawie stosunku publicznoprawnego, co nie stanowi o wykonywaniu pracy, nawet w potocznym tego słowa znaczeniu,

b) przyjęciu, że pobrana przez powódkę dieta ma w rzeczywistości postać wynagrodzenia za wykonanie pracy społecznej i ma charakter stałego miesięcznego wynagrodzenia, które jest niezależne od kosztów związanych z pełnieniem funkcji i dieta ta utraciła dla niej kompensacyjny charakter, podczas gdy dieta stanowi rekompensatę za utracony czas i poniesione wydatki,

c) przyjęciu, że powódka nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji radnego, podczas gdy z zeznań powódki a także z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż ponosi ona koszty związane z dojazdem, koszty połączeń telefonicznych, koszty zakupu stroju wizytowego, artykułów biurowych,

5. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i odmowę przyznania waloru wiarygodności zeznaniom powódki w zakresie ponoszonych przez nią kosztów związanych z pełnieniem funkcji radnego, podczas gdy z zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego wynika, iż nie jest możliwym, aby powódka nie ponosiła żadnych kosztów związanych ze sprawowaniem mandatu, w szczególności kosztów dojazdów na posiedzenia czy kosztów wykonywania połączeń telefonicznych itp.,

6. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i odmowę przyznania waloru wiarygodności zeznaniom powódki w części dotyczącej uzyskania przez nią korzystnej interpretacji dyrektora pozwanej odnośnie braku przeciwwskazań co do możliwości przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia oraz sprawowania mandatu radnego w tym czasie, podczas gdy z zasad logicznego rozumowania

oraz doświadczenia życiowego wynika, iż pozwanej wiadomym było, iż powódka sprawuje mandat radnego, zaś udzielając jej zgody na urlop dla poratowania zdrowia, posiadając wiedzę, iż pełni ona funkcję radnego, udzieliła ona co najmniej dorozumianej zgody na to, aby w czasie pełnienia mandatu powódka mogła przebywać na urlopie dla

poratowania zdrowia, wobec czego pozwana okoliczności sprawowania funkcji radnego nie interpretowała wówczas jako wykonywania innej działalności zarobkowej.

W uzasadnieniu apelacji powódka wskazała, że Sąd I instancji w sposób niewłaściwy dokonał wykładni charakteru diety otrzymywanej przez powódkę, uznając, iż jest to jej zarobek. Zdaniem powódki dieta nie pełni funkcji jakiegokolwiek wynagrodzenia, nie można diety kwalifikować jako formy zarobku, albowiem jest to świadczenie o charakterze publicznoprawnym, rekompensującym utracone korzyści lub poniesione koszty. Nadto powódka wskazała, że pozwanej wiadomym było, iż sprawuje ona mandat radnego, zaś udzielając jej zgody na urlop dla poratowania zdrowia, posiadając wiedzę, iż pełni ona funkcję radnego, pozwana udzieliła co najmniej dorozumianej zgody na to, aby w czasie pełnienia mandatu powódka mogła przebywać na urlopie dla poratowania zdrowia.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o:

1. oddalenie apelacji w całości;
2. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia powódka pełniła czynnie funkcję radnej Rady Miejskiej w R. i z tego tytułu otrzymywała dietę w wysokości ustalonej przez Radę Miejską w R. i zdaniem pozwanej, dieta otrzymywana przez powódkę ma charakter wynagrodzenia za wykonywanie pracy o charakterze społecznym. Z uwagi na to, że powódka nie ma możliwości zarobkowania, dieta w jej przypadku nie ma kompensacyjnego charakteru.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki w zakresie punktu 1 zaskarżonego wyroku nie zasługuje na uwzględnienie, nie zawiera bowiem jakichkolwiek argumentów, które mogłyby skutecznie podważyć ustalenia i ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd I instancji.

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd I instancji przeprowadził szczegółowe postępowanie dowodowe i ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności. Sąd pierwszej instancji przeprowadził bardzo szczegółową ocenę zebranych w sprawie dowodów i w pisemnym uzasadnieniu wyroku wskazał, na których dowodach się oparł ustalając stan faktyczny w sprawie i bardzo szczegółowo wyjaśnił jakimi kierował się motywami, a także wskazał którym dowodom odmówił wiary i dlaczego.

Zarzuty podnoszone przez apelującą stanowią jedynie polemikę z prawidłową oceną materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy uznając, iż nie przekracza ona granic swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art.233 k.p.c. i ostatecznie przyjął ją za własną.

Wskazać należy, że w myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego sporządzonego zgodnie z wymaganiami art.328§2 (obecnie art.327¹ § 1) k.p.c. spotyka się z pełną aprobatą sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia (OSNP z 1998r., z.3, poz.104, OSNP z 1999r. z.24 , poz.776, OSNP z 2000r. z.4, poz.143).

Przypomnieć należy, że reguła wyrażona w art.233 k.p.c. jest nierozzerwalnie związana z zasadą swobodnej oceny dowodów, której ramy wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999r., II UKN 685/98). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie

poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena tych dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Skuteczne zarzucenie naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998r., III CKN 4/98, LEX Polonica nr 2111041).

W ocenie Sądu Okręgowego, wbrew twierdzeniom powódki, dokonana przez Sąd Rejonowy ocena materiału dowodowego nie wykracza poza granice zakreślone cytowanym przepisem.

Nadto należy podnieść, że w ocenie tut. Sądu w niniejszej sprawie nie występuje zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, o którym mowa w art. 390 k.p.c., a które wymagałoby przedstawienia sprawy Sądowi Najwyższemu. Dlatego też wniosek powódki oddalił.

Pojęcie „praca zarobkowa”, „inna działalność zarobkowa”, czy „inna praca zarobkowa” pojawia się w różnych obowiązujących przepisach prawa, w tym w ustawie Karta Nauczyciela, Ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Kodeksie cywilnym, Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, gdzie w sposób wyczerpujący pojęcie to zostało wyjaśnione.

Nadto Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się już w tym zakresie. Można zatem wyodrębnić zasadniczo dwie grupy orzeczeń. W pierwszej Sąd Najwyższy definiuje w sposób rygorystyczny co jest działalnością zarobową uznając, że jest to każda działalność, która przynosi jakikolwiek rzeczywisty dochód, np. podpisywanie dokumentów, akceptowanie rachunków, dokonywanie przelewów bankowych itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3.12.1999 roku w sprawie II UKN 236/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2005 roku w sprawie I UK 370/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2007 roku w sprawie I UK 145/07).

Druga grupa orzeczeń Sądu Najwyższego stwierdza, że nie stanowi pracy zarobkowej, skutkującej utratą prawa do zasiłku chorobowego, uzyskiwanie w trakcie korzystania ze zwolnienia lekarskiego dochodów, niepołączonych z osobistym świadczeniem pracy, podpisywanie w trakcie zwolnienia lekarskiego dokumentów finansowych, sporządzonych przez inną osobę oraz "formalno-prawne" prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej, jeśli osoba ją prowadząca jest równocześnie pracodawcą i wyłącznie w zakresie jej obowiązków leży nadzór nad działalnością firmy (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2003 roku w sprawie II UK 76/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2002 roku w sprawie II UKN 710/00).

W świetle wskazanych orzeczeń, należy w każdej sprawie indywidualnie ocenić sytuację, tj. należy ocenić każdą pojedynczą czynność, działalność jednorazową danej osoby, aby ustalić czy w danej konkretnej sytuacji miała miejsce „inna działalność zarobkowa”.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów zgłaszanych w apelacji zauważyć należy, że w niniejszej sprawie sytuacja powódki, której to powódka nie zaprzeczała w swoich zeznaniach, polegała na wykonywaniu mandatu radnej w czasie udzielonego jej urlopu dla poratowania zdrowia w sposób regularny, dość częsty, powtarzający się. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powódka brała udział w posiedzeniach rady, komisji, które trwały nawet po kilka godzin, przygotowywała pisma, zabierała głos. Tymczasem powódka przebywała przecież na urlopie dla poratowania zdrowia, który miał na celu spowodować polepszenie stanu jej zdrowia, tj. powódka miała się podleczyć, zregenerować swoje siły, także pod kątem ewentualnych chorób zawodowych, np. w zakresie głosu, które to choroby u nauczyciela mogą wystąpić.

Niewątpliwie także powódka otrzymując diety za pełnienie funkcji radnego uzyskiwała rzeczywistą korzyść, dochód, co Sąd I instancji prawidłowo ustalił, mając na uwadze konkretne okoliczności niniejszej sprawy. Orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje na to, że diety radnego mają głównie rekompensować utratę zarobku w czasie, gdy osoba pełni taką funkcję, co w przypadku powódki nie miało miejsca, bowiem powódka cały czas miała zachowane prawo do wynagrodzenia (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25.02.2020 roku w sprawie II SA/Wa 2120/19).

O zakwalifikowaniu wykonywania określonych czynności jako "pracy" nie decyduje przy tym charakter stosunku prawnego, na podstawie którego są one wykonywane, ale rodzaj, charakter tych czynności. Przepisy nie wymagają aby działalność była podjęta „w celu zarobkowym”. Jeśli wykonywanie czynności przynosi rzeczywisty dochód, wówczas problem czy praca została podjęta „w celu” traci na znaczeniu jako dotyczące motywów zachowania (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 roku w sprawie IIUK 154/04 i z dnia 9 października 2006 roku w sprawie II UK 44/06).

Odnosząc się do zarzutu powódki wskazanego w apelacji, dotyczącego dyskryminacji, Sąd zauważa, że w toku całego procesu przed Sądem I instancji, strona powodowa, fachowo reprezentowana, nie podniosła tej kwestii. Nie zgłosiła na tą okoliczność wniosków dowodowych, nie wskazała na czym ta dyskryminacja miałaby polegać. Zatem taki zarzut stawiany dopiero w apelacji jest co najmniej spóźniony.

Nadto wskazać należy, że powódka w toku całego procesu nie wykazała istnienia interesu prawnego w rozumieniu art.189 k.p.c. Nie wykazała, że obecnie, w chwili wyrokowania, przysługuje jej prawo do urlopu dla poratowania zdrowia za okres od 1 września 2020 roku do 30 czerwca 2021 roku. Powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, takiego interesu prawnego nie wykazała nawet w pozwie, ograniczając się w tym zakresie jedynie do przytoczenia orzecznictwa Sądu Najwyższego. Nadto samo żądanie sformułowane w pozwie stało się bezprzedmiotowe, gdyż powódka nadal żądała ustalenia, że przysługuje jej urlop dla poratowania zdrowia za okres miniony.

Sąd Okręgowy zmienił jedynie wyrok Sądu I instancji w zakresie pkt 2, tj. zwrotu kosztów procesu ponoszonych przez pozwaną uznając, że niniejsza sprawa to sprawa o ustalenie prawa, zatem ma charakter niemajątkowy, wobec czego należy stosować przepis §9 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t. Dz.U. z 2018, poz. 265) – sprawy, których przedmiotem są inne roszczenia niemajątkowe – w których stawka wynagrodzenia radcy prawnego wynosi 120zł, o czym orzekł w pkt 1 wyroku na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w zw. z art. 397 §3 k.p.c.

W pkt 2 wyroku Sąd Okręgowy oddalił apelację w pozostałej części jako bezzasadną po myśli art.385 k.p.c.

W pkt 3 wyroku, na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 i §9 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t. Dz.U. z 2018, poz. 265) Sąd Okręgowy orzekł o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sędzia